RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2023/1890

z dne 10. maja 2023

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT) za proračunsko leto 2021

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT) za proračunsko leto 2021,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0130/2023),

A. ker je iz poročila o prihodkih in odhodkih ([1]) Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT) (v nadaljnjem besedilu: inštitut) razvidno, da je njegov končni proračun v proračunskem letu 2021 znašal 360 913 825,71 EUR, kar je 42,26 % manj kot leta 2020;

B. ker je upravni odbor osmim skupnostim znanja in inovacij (SZI) inštituta EIT dodelil 357 511 198 EUR (96 %) za izvedbo njihovih poslovnih načrtov za leto 2021;

C. ker se je proračun za proračunsko leto 2021 zmanjšal zaradi znatno nižjega zneska nepovratnih sredstev, dodeljenih in izvršenih za SZI v letu 2021, kar gre pripisati prehodu z obdobja prejšnjega na obdobje novega večletnega finančnega okvira;

D. ker Računsko sodišče v poročilu o zaključnem računu inštituta za proračunsko leto 2021 (v nadaljnjem besedilu: poročilo Računskega sodišča) navaja, da je prejelo razumno zagotovilo o zanesljivosti računovodskih izkazov inštituta ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

1. ugotavlja, da je stopnja izvrševanja sredstev za prevzem obveznosti zaradi proračunskega spremljanja v proračunskem letu 2021 znašala 97,91 %, kar je 1,94 % manj kot leta 2020; ugotavlja tudi, da je stopnja izvrševanja sredstev za plačila v letu 2021 znašala 99,47 %, kar je 0,34 % več kot leta 2020;

2. je seznanjen s sprejetjem strateškega inovacijskega programa inštituta za obdobje 2021–2027, s katerim se bo proračun inštituta v sedemletnem obdobju povečal na skoraj 3 milijarde EUR, razširil pa se bo tudi njegov mandat;

3. v zvezi z nadaljnjim ukrepanjem glede povračila potnih stroškov in stroškov bivanja v višini 1 200 EUR, ki jih je imel začasni uslužbenec inštituta, ugotavlja, da je inštitut leta 2022 kot popravni ukrep objavil nov razpis za zaposlovanje začasnih uslužbencev, ki zajema stroške njihovih službenih potovanj in s tem povezane vidike, da bi ublažil morebitna tveganja;

([1]) UL C 141, 29.3.2022, str. 161.

Uspešnost

4. ugotavlja, da inštitut uporablja sistem ključnih kazalnikov uspešnosti, povezan z njegovimi SZI; ugotavlja, da SZI, podobno kot v prejšnjih letih, niso v celoti porabile zneskov nepovratnih sredstev, ki jih je dodelil inštitut;

5. ugotavlja, da je inštitut v letu 2021 obsežno izvajal svoj delovni program, čeprav je prišlo na določenih mestih do zamude zaradi poznega sprejetja Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 ([2]) in Uredbe (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]); ugotavlja, da so bile nekatere prednostne naloge preložene na leto 2022 (strategija spremljanja, prehod na e-Grants), ker inštitut nima dovolj človeških virov; ugotavlja, da je eden glavnih dosežkov inštituta v letu 2021 ta, da se je začela izvajati pobuda za visokošolske institucije: krepitev inovacijskih zmogljivosti v visokem šolstvu, ki je ključni cilj strateškega inovacijskega programa za obdobje 2021–2027; ceni, da se je povprečni čas do dodelitve nepovratnih sredstev skrajšal s 187 na 117 dni;

6. pozdravlja vzpostavitev sinergij in praks sodelovanja z drugimi institucijami in organi; v zvezi s tem je seznanjen z napredkom v letu 2021 pri izvajanju memoranduma o soglasju inštituta z Evropskim svetom za inovacije (EIC) s skupnimi projekti glede zagonskih podjetij SZI, ki so se pridružila programu pospeševanja EIC ali spodbujanju agende za podjetništvo žensk; je seznanjen, da inštitut sodeluje z Agencijo Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj na področjih, kot so odbori za zaposlovanje in podpora informacijski tehnologiji; je seznanjen tudi s plodnim sodelovanjem inštituta z Uradom Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO) pri spodbujanju inovacij med evropskimi podjetji ter malimi in srednjimi podjetji, saj je v letu 2021 v 35 dejavnostih sodelovalo več kot 700 oseb;

Kadrovska politika

7. ugotavlja, da je bil kadrovski načrt na dan 31. decembra 2021 uresničen 93-odstotno, saj je bilo zaposlenih 42 od 45 začasnih uslužbencev, odobrenih v proračunu Unije (enako število odobrenih delovnih mest kot leta 2020); ugotavlja tudi, da je za center v letu 2021 delalo 21 pogodbenih uslužbencev, 15 agencijskih delavcev in en napoteni nacionalni strokovnjak;

8. obžaluje, da je zastopanost spolov na višjih in srednjih vodstvenih položajih inštituta neuravnotežena, saj je pet od šestih vodij (83 %) moških; je seznanjen z zastopanostjo spolov v upravnem odboru inštituta, kjer je 9 od 15 članov (60 %) moških, in med vsemi zaposlenimi, kjer je 35 od 63 zaposlenih (56 %) žensk; je seznanjen z zavezo inštituta, da bo izvajal akcijski načrt za enakost spolov, pri čemer je v letu 2021 organiziral vrsto dejavnosti, kot sta program med SZI, namenjen ženskemu podjetništvu in vodenju, ter namenski projekt „Girls Go Circular“, da bi povečal delež žensk na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike; poziva inštitut, naj čim prej sprejme konkretne ukrepe za bolj uravnoteženo zastopanost spolov na vseh ravneh hierarhije in o tem poroča organu za podelitev razrešnice;

9. ugotavlja, da nekdanji komisar in nekdanji poslanec Evropskega parlamenta prejemata sredstva iz proračuna inštituta kot člana njegovega upravnega odbora;

10. ugotavlja, da je fluktuacija zaposlenih v inštitutu v letu 2021 znašala 6,3 %; je seznanjen, da ima inštitut zaradi nizkega plačnega koeficienta na Madžarskem težave privabiti in zadržati visoko usposobljene strokovnjake; pozdravlja spodbujevalne ukrepe in socialne pobude, s katerimi poskuša inštitut preprečiti visoko stopnjo fluktuacije zaposlenih;

([2]) Uredba Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (UL L 433 I, 22.12.2020, str. 11).

([3]) Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL L 170, 12.5.2021, str. 1).

11. je seznanjen, da se je delovna obremenitev inštituta v letu 2021 občutno povečala in da je dobil tudi nove naloge, povezane z razširjenim mandatom v Obzorju Evropa; ugotavlja pa, da razširitev mandata in povečanje obsega nalog nista bila pospremljena z novimi človeškimi viri, zaradi česar je prišlo do kritičnega pomanjkanja osebja, to pa ogroža izvajanje večletnega delovnega programa inštituta in zagotovilo o upravljanih sredstvih; ugotavlja, da so zato upravni stroški inštituta zelo nizki, in sicer 2 % skupnega proračuna, medtem ko povprečje v programu Obzorje 2020 znaša 4,6 %; je v zvezi s tem seznanjen s tveganjem, da morda ne bodo izvedeni vsi ključni elementi letnega delovnega programa inštituta; ugotavlja, da je upravni odbor inštituta obravnaval pomanjkanje delavcev in s tem povezana tveganja ter ob koncu leta 2021 odobril reorganizacijo upravljanja razpoložljivih virov in naročil revizijo strukture in organizacijske sheme inštituta v letu 2022; poudarja dejstvo, da je inštitut, potem ko je bila njegova prva zahteva za dodatna delovna mesta v letih 2021 in 2022 zavrnjena, v letu 2022 vložil novo zahtevo za 10 dodatnih delovnih mest; priznava, da je treba vire inštituta uskladiti s pričakovanji v zvezi z novim mandatom; opozarja, da neizpolnjevanje kadrovskih potreb povečuje tveganje za napake in nepravilnosti, kar bi lahko škodovalo dobremu finančnemu poslovodenju proračuna Unije;

12. opozarja, kako pomembno je razviti dolgoročno kadrovsko politiko na področju usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, vseživljenjskega usmerjanja in ponudbe posebnega usposabljanja za poklicni razvoj, uravnoteženo zastopanost spolov na vseh kadrovskih ravneh, delo na daljavo, pravico do odklopa, izboljšanje geografske uravnoteženosti, da se zagotovi ustrezna zastopanost iz vseh držav članic, ter zaposlovanje in vključevanje invalidov, pa tudi skrb za njihovo enako obravnavo in obsežno spodbujanje možnosti zanje;

Javno naročanje

13. ugotavlja, da je inštitut 87 % postopkov javnih naročil izvedel v skladu s svojim načrtom, s čimer je presegel cilj, da bo leta 2021 zaključil 85 % postopkov javnih naročil; ugotavlja, da je inštitut poročal, da so bili zaključeni vsi njegovi prednostni postopki, razen nove okvirne pogodbe za komunikacijske storitve in upravljanje dogodkov;

14. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da je inštitut pri dveh revidiranih plačilih odobril z njima povezane proračunske obveznosti šele po podpisu pogodbe; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da je bilo to v nasprotju s členom 73(2) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/715 ([4]) ; je seznanjen z odgovorom inštituta, da bo začel leta 2023 za upravljanje nepovratnih sredstev uporabljati standardno informacijsko orodje Komisije za Obzorje Evropa, pri katerem so ustrezne notranje kontrole, ki preprečujejo podobne napake, vgrajene v sistem; je seznanjen tudi, da se je inštitut zavezal posodobiti standardni operativni postopek za finančne kroge, da se bodo upoštevale potrebne spremembe; poziva inštitut, naj organu za podelitev razrešnice poroča o napredku pri tem;

Preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter preglednost

15. ugotavlja, da je inštitut uvedel ukrepe in da si še naprej prizadeva za preglednost, preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter zaščito žvižgačev; ugotavlja, da je na svojem spletnem mestu objavil izjave o interesih in življenjepise članov upravnega odbora in vodstvene ekipe;

16. je seznanjen, da se je inštitut zavezal posodobiti in izboljšati politiko preprečevanja in obvladovanja nasprotij interesov; ugotavlja, da je upravni odbor inštituta Komisijo zaprosil za predhodno soglasje, da bi lahko sprejel sklep o preprečevanju in obvladovanju nasprotij interesov ter postopkih odločanja za preprečevanje nasprotja interesov svojih uslužbencev, s katerim bo dopolnil obstoječa pravila; pozdravlja uvedbo dodatnih ukrepov inštituta, kot so standardizirane predloge v zvezi z nasprotji interesov in svetovalni odbor za primere nasprotja interesov; ugotavlja, da so bili pri prerazvrstitvi in izbirnih postopkih ugotovljeni primeri nasprotja interesov, ki so se obravnavali z obstoječimi blažilnimi ukrepi;

([4]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/715 z dne 18. decembra 2018 o okvirni finančni uredbi za organe, ustanovljene na podlagi PDEU in Pogodbe Euratom, iz člena 70 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 122, 10.5.2019, str. 1).

17. pozdravlja, da inštitut ostaja ena od devetih agencij, ki so za dejavnosti članov odborov uvedle lastna pravila, strožja od minimalne pravne zahteve glede morebitnega izmeničnega zaposlovanja v javnem in zasebnem sektorju; zlasti ugotavlja, da v skladu s kodeksom dobrega ravnanja inštituta člani odborov dve leti po prenehanju delovnega razmerja ne smejo sprejeti plačane ali neplačane zaposlitve v katerem koli podjetju, raziskovalnem centru ali na univerzah, ki sodelujejo v skupnostih znanja in inovacij inštituta ali od njega prejemajo nepovratna sredstva; ugotavlja tudi, da je inštitut pripravil politiko o dostopu do zaupnih informacij za uslužbence, ki zapuščajo delovno mesto, ter smernice o omejitvah in prepovedih po prenehanju zaposlitve; poziva inštitut, naj organ za razrešnico obvešča o izvajanju te politike;

18. vztraja, da je treba uvesti bolj sistematična pravila o preglednosti, nezdružljivosti, nasprotju interesov, nezakonitem lobiranju in izmeničnem zaposlovanju v javnem in zasebnem sektorju; poziva inštitut, naj izboljša mehanizme notranje kontrole, vključno z uvedbo internega protikorupcijskega mehanizma;

Notranja kontrola

19. na podlagi poročila skupine za notranjo revizijo pri inštitutu ugotavlja, da je bilo od 87 priporočil iz naknadne revizije 29 odprtih priporočil zaključenih, 25 odprtim priporočilom je bila stopnja resnosti znižana, za nobenega pa ni bila povišana; ugotavlja, da zato 31. decembra 2021 ni ostalo odprto nobeno kritično vprašanje;

20. ugotavlja, da je inštitut v sklopu revizije svoje organizacijske strukture leta 2021 začel prehod s skupine za notranjo revizijo na funkcijo spremljanja in nadzora skupnosti znanja in inovacij;

21. je seznanjen z revidirano strategijo inštituta za boj proti goljufijam za obdobje 2021–2023; ugotavlja, da je bilo od 14 ciljev na področju boja proti goljufijam, postavljenih za leto 2021, 9 ciljev v celoti doseženih, štirje so bili delno doseženi, eden pa je bil preložen;

22. ugotavlja, da je služba Komisije za notranjo revizijo v letu 2021 opravila revizijo upravljanja človeških virov; ugotavlja, da so bila ob tej priložnosti izdana tri pomembna priporočila; v zvezi z nadaljnjim ukrepanjem na podlagi prejšnjih revizij službe za notranjo revizijo ugotavlja, da za inštitut v letu 2021 ni bilo odprtih kritičnih ali zelo pomembnih priporočil, nekaj pomembnih priporočil pa je bilo odloženih in še vedno odprtih;

23. je seznanjen z ugotovitvami, ki jih je inštitut pridobil pri samooceni notranje kontrole, da je njegov sistem notranje kontrole v splošnem uspešen in učinkovit, vendar so v zvezi z načelom 12 potrebne dodatne izboljšave;

24. poudarja, da je treba izboljšati sisteme upravljanja in kontrol, da se zagotovi pravilno delovanje inštituta; odločno vztraja pri zahtevi po učinkovitih sistemih upravljanja in kontrol, da bi se izognili morebitnim nasprotjem interesov, manjkajočim predhodnim in naknadnim kontrolam, neustreznemu upravljanju proračunskih in pravnih obveznosti ter nevnašanju zadev v register izjem;

Digitalizacija in zeleni prehod

25. je seznanjen z ukrepi inštituta za boljšo spletno varnost in digitalizacijo; ugotavlja, da inštitut od leta 2021 izvaja vse storitve spremljanja, ki jih je predlagala skupina za odzivanje na računalniške grožnje za institucije, organe in agencije EU; ugotavlja, da je inštitut v letu 2021 opravil revizijo kibernetske varnosti in izvedel vsa izdana priporočila; ugotavlja, da v letu 2021 ni bilo poročil o incidentih na področju kibernetske varnosti; ugotavlja, da je inštitut med postopnim uvajanjem sistema kadrovskega Komisije SYSPER leta 2021 uvedel dodatne module za upravljanje človeških virov;

26. priznava, da imajo SZI inštituta za podnebje vodilno vlogo pri učinkovitem upravljanju okolja v Uniji; pozdravlja stalna prizadevanja inštituta za zmanjšanje potovanj in emisij CO_2; ugotavlja, da je bil leta 2021 ustanovljen odbor za trajnost, ki naj bi opredelil nadaljnje ukrepe za ogljično nevtralnost dejavnosti inštituta;

27. poudarja, kako pomembno je povečati digitalizacijo inštituta, ko gre za notranje delovanje in upravljanje, pa tudi za pospešitev digitalizacije postopkov; poudarja, da mora biti inštitut na tem področju še naprej proaktiven, da bi preprečili digitalno vrzel med agencijami Unije; opozarja pa, da je treba sprejeti vse potrebne varnostne ukrepe, da bi preprečili tveganje za spletno varnost obdelanih informacij;

28. spodbuja inštitut, naj tesno sodeluje z ENISA (Agencija Evropske unije za kibernetsko varnost); predlaga, naj se vsem uslužbencem ponudi usposabljanje o kibernetski varnosti, ki ga je treba redno posodabljati; poziva inštitut, naj hitreje razvije politiko kibernetske varnosti, jo predloži pred 31. decembrom 2023 in o tem poroča organu za podelitev razrešnice;

Neprekinjeno poslovanje med krizo zaradi covida-19

29. je seznanjen z izzivi inštituta pri upravljanju neprekinjenega poslovanja med prehodom na Obzorje Evropa, ko ni bil pravočasno sprejet revidiran pravni okvir inštituta; je seznanjen z blažilnimi ukrepi, ki jih je inštitut podprl leta 2021, da bi kljub omenjenim zamudam upošteval pravni okvir Obzorja Evropa, na primer zahteve za sestanke projektne skupine za poenostavitev in časovnico za prehod za leto 2021; je zadovoljen, da so ta prizadevanja inštitutu omogočila uspešen prehod na Obzorje Evropa in omogočila skoraj nemoteno in neprekinjeno delovanje;

30. je seznanjen z ukrepi, s katerimi je inštitut skušal zagotoviti neprekinjeno delovanje med pandemijo covida-19, na primer z uvedbo programa Microsoft Teams za komuniciranje in sodelovanje ter izvajanje raziskav za zbiranje povratnih informacij zaposlenih o ključnih temah; spodbuja inštitut, naj izkušnje, pridobljene z delom na daljavo in hibridnimi delovnimi metodami, uporabi v praksi, da bi bolje organiziral seje in naloge, ki bi jih bilo mogoče v prihodnje učinkoviteje izvajati na daljavo kot v fizični obliki; opozarja, da je inštitut dosegel ugodne rezultate glede udeležbe na hibridnih dogodkih;

Druge pripombe

31. ugotavlja, da novi SIP 2021–2027 poziva, naj se z okrepljenim sodelovanjem, boljšim komuniciranjem in večjo prepoznavnostjo poglobi sodelovanje z državami članicami; je seznanjen z nadaljnjimi ukrepi inštituta za boljšo komunikacijo in ozaveščenost v skupnosti; zlasti ugotavlja, da je vzpostavil mrežo 89 nacionalnih kontaktnih točk, ki zastopajo 57 držav, med njimi države članice Unije, države, ki so se pridružile programu Obzorje, in tretje države; je seznanjen tudi z razvojem centra znanja v inštitutu kot javnega odložišča delovnih dokumentov in poročil o politikah;

32. poziva inštitut, naj še naprej išče sinergije (na primer pri človeških virih, upravljanju stavb, storitvah IT in varnosti) ter se zavzema za sodelovanje in izmenjavo dobre prakse z drugimi agencijami Unije, da bi izboljšal učinkovitost;

33. sporoča, da so druge ugotovitve horizontalne narave, ki spremljajo sklep o razrešnici, zbrane v resoluciji z dne 10. maja 2023 ([5]) o uspešnosti, finančnem poslovodenju in nadzoru agencij.

([5]) Sprejeta besedila, P9_TA(2023)0190.